

Σελίδες απάντησης 5

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 3.11.2016
Αριθ. Πρωτ: 1893 ΑΤΚΕ 0009833 ΕΞ 2016

Ταχ. Δ/ση : Λεωχάρους 2
Ταχ. Κωδ. : 105 62 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Μ.Λυμπέρη
Τηλέφωνο : 210 33.75.247
FAX : 210.32.35.135
e-mail: mlyb@1988.syzefxis.gov.gr

ΠΡΟΣ : Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβ/κού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΚΟΙΝ: Βουλευτή κ.Ν.Νικολόπουλο
Δια της Βουλής των Ελλήνων

ΘΕΜΑ: Απάντηση στη με αριθμ. πρωτ. 2416/17.6.2016 αναφορά.

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτ.2416/17.6.2016 αναφοράς, που κατατέθηκε από τον Βουλευτή κ.Ν.Νικολόπουλο, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Α) Σε διεθνές επίπεδο, η υλοποίηση των στόχων της Σύμβασης-Πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (Π.Ο.Υ.) για τον έλεγχο του καπνού επιτυγχάνεται με την κύρωση του Πρωτοκόλλου το οποίο αποτελεί ισχυρό και αποτελεσματικό μέσο για την εξάλειψη του παράνομου εμπορίου προϊόντων καπνού και των συνεπειών του στην οικονομία και την κοινωνία. Τα κυριότερα μέτρα που προβλέπονται στο Πρωτόκολλο του Π.Ο.Υ. προς την κατεύθυνση αυτή είναι ο έλεγχος της εφοδιαστικής αλυσίδας προϊόντων καπνού μέσω:

- καθιέρωσης συστήματος αδειοδότησης των προσώπων που δραστηριοποιούνται στον τομέα του καπνού,
- εγκατάστασης συστήματος παρακολούθησης και εντοπισμού (tracking and tracing) για όλα τα προϊόντα καπνού από την παραγωγή τους μέχρι το τελικό σημείο πώλησης τήρησης αρχείων όλων των σχετικών συναλλαγών εκ μέρους των εμπλεκόμενων στην εφοδιαστική αλυσίδα
- δυνατότητας απαγόρευσης λιανικών πωλήσεων προϊόντων καπνού μέσω διαδικτύου.

Β) Σε ενωσιακό επίπεδο, με την Οδηγία 2014/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, «για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την κατασκευή, την παρουσίαση και την πώληση προϊόντων καπνού και συναφών προϊόντων και την κατάργηση της Οδηγίας 2001/37/ΕΚ», προβλέπεται η ανάπτυξη σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης ενός διαλειτουργικού συστήματος εντοπισμού και παρακολούθησης (tracking and tracing system) συμπεριλαμβανομένης της σήμανσης των προϊόντων καπνού με μοναδικό με

αποθηκευμένα δεδομένα (άρθρο 15) καθώς και χαρακτηριστικά ασφαλείας που θα διευκολύνουν την εξακρίβωση της γνησιότητας των προϊόντων καπνού (άρθρο 16). Το άρθρο 15 προβλέπει τη σειριακή κατάταξη σε κάθε μονάδα συσκευασίας προϊόντων καπνού μέσω ενός μοναδικού αναγνωριστικού κωδικού, ο οποίος θα περιλαμβάνει διάφορες πληροφορίες για το εν λόγω προϊόν με στόχο τον εντοπισμό της εφοδιαστικής αλυσίδας έως το πρώτο κατάστημα λιανικής πώλησης. Επιπρόσθετα, το άρθρο 16 στοχεύει με το χαρακτηριστικό ασφαλείας στην εξακρίβωση της αυθεντικότητας του προϊόντος και της διάκρισής του από τα παραποιημένα.

Στα πλαίσια της εν λόγω Οδηγίας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή οφείλει να εκδώσει εκτελεστικές πράξεις για τις λεπτομέρειες υλοποίησης του συστήματος ιχνηλασιμότητας και του χαρακτηριστικού ασφαλείας, τα τεχνικά χαρακτηριστικά των οποίων και οι λειτουργίες τους θα πρέπει να είναι συμβατές μεταξύ τους σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Για το σκοπό αυτό συστάθηκε υποομάδα στα πλαίσια της Ομάδας Εμπειρογνομόνων για την Πολιτική του Καπνού (Expert Group) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (DG Sanco-Γεν. Δ/ση Υγείας και Καταναλωτών), η οποία έχει συμβουλευτικό ρόλο κατά την κατάρτιση των προαναφερομένων εκτελεστικών πράξεων.

Στην εν λόγω Οδηγία, έχει οριστεί ως προθεσμία για την εφαρμογή του συστήματος ιχνηλασιμότητας και του χαρακτηριστικού ασφαλείας, όσον αφορά τα τσιγάρα και τον καπνό για στριφτά τσιγάρα η 20/5/2019 και για τα άλλα προϊόντα καπνού η 20/5/2024.

Επιπλέον, με το άρθρο 18 της Οδηγίας, παρέχεται η δυνατότητα απαγόρευσης των διασυννοριακών εξ' αποστάσεως πωλήσεων προϊόντων καπνού στους καταναλωτές.

Γ) Σε εθνικό επίπεδο, στα πλαίσια της εθνικής στρατηγικής για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου προϊόντων καπνού βρίσκονται σε εξέλιξη οι ακόλουθες δράσεις: -Για την κύρωση του Πρωτοκόλλου της Σύμβασης-Πλαίσιο του Π.Ο.Υ. (FCTC-Framework Convention on Tobacco Control) συστάθηκε Διυπουργική Επιτροπή με την αρ.πρωτ. ΔΥ1δ/γ.Π.οικ.64086/18/7/2014 Απόφαση, στην οποία συντονιστικό ρόλο ως σημείο επαφής για τον Π.Ο.Υ. είχε το Υπουργείο Υγείας. Η εν λόγω επιτροπή έχοντας ως έργο τη μελέτη του Πρωτοκόλλου, την εξέταση του νομικού πλαισίου και την προώθησή του για κύρωση με νόμο στη Βουλή, έχει ήδη επεξεργαστεί το κείμενο κύρωσης του Πρωτοκόλλου, το οποίο κατόπιν τελικής έγκρισής του αναμένεται να υποβληθεί στη Βουλή.

-Για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/40/ΕΕ στο εθνικό δίκαιο, με τις διατάξεις των άρθρων 4 και 5 του νόμου 4410/2016 (ΦΕΚ 141/Α'/03.08.2016), ενσωματώνονται στην εθνική νομοθεσία τα άρθρα 15,16 και 18 της Οδηγίας 2014/40/ΕΕ, που αφορούν στην ιχνηλασιμότητα, το χαρακτηριστικό ασφαλείας και τις διασυννοριακές πωλήσεις.

- Επίσης, με τις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του ανωτέρω νόμου, θεσπίζονται μέτρα για την ενίσχυση της καταπολέμησης παράνομης εμπορίας καπνού και βιομηχανοποιημένων καπνών. Ειδικότερα με το άρθρο 1, καθιερώνεται στο εθνικό μας δίκαιο σύστημα αδειοδότησης: α) για την ενδοκοινοτική διακίνηση, εισαγωγή και εξαγωγή του καπνού, β) την εισαγωγή βιομηχανοποιημένων καπνών και γ) την κατασκευή, ενδοκοινοτική διακίνηση, εισαγωγή και εξαγωγή εξοπλισμού παραγωγής βιομηχανοποιημένων καπνών.

Επιπλέον με το άρθρο 2, καθιερώνεται στο πληροφορικό σύστημα τελωνειακών ηλεκτρονικών υπηρεσιών (Iciset), Ενιαίο Κεντρικό Μητρώο Εφοδιαστικής Αλυσίδας Καπνού, (ΕΚΜΕΑ), στο οποίο θα καταχωρούνται, τηρούνται και παρακολουθούνται ηλεκτρονικά όλες οι άδειες, οι οποίες θα χορηγούνται στα πλαίσια της εφοδιαστικής αλυσίδας καπνού και βιομηχανοποιημένων καπνών στη χώρα μας από το στάδιο της παραγωγής έως το τελικό σημείο λιανικής πώλησης, καθώς και του εξοπλισμού παραγωγής αυτών. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής των άρθρων 1 και 2 θα καθοριστούν με Υπουργικές Αποφάσεις.

Β. Τα ποσοτικά στοιχεία που ανά τακτά χρονικά διαστήματα βλέπουν το φως της δημοσιότητας και αφορούν στο ύψος του **λαθρεμπορίου καπνικών** προϊόντων στη χώρα μας, ως ποσοστό επί του νομίμου εμπορίου επισημαίνουμε ότι δεν βασίζονται σε στοιχεία των αρμοδίων Ελληνικών δικτικών αρχών. Πολλώ δε μάλλον η παραδοχή ότι από το 2009 έως σήμερα το Ελληνικό Δημόσιο έχει απολέσει έσοδα άνω των 10 δισεκατομμυρίων ευρώ, ενώ το λαθρεμπόριο έχει εκτιναχθεί στο 50% της νόμιμης αγοράς καπνικών προϊόντων. Ο χαρακτηρισμός τέτοιων διαπιστώσεων – προβλέψεων ως αυθαίρετων και ανακριβών βασίζεται στα εξής:

Στα ποσοτικά στοιχεία που αφορούν στο ύψος του παράνομου εμπορίου καπνικών προϊόντων στην Ελλάδα κατά την τελευταία επταετία, όπως αυτά παρατίθενται στην παρούσα ερώτηση, τα οποία δεν υποστηρίζονται ούτε από το λεγόμενο Project SUN, που αντικατέστησε το αντίστοιχο Project STAR, και το οποίο βασίζεται σε έρευνα η οποία διενεργήθηκε από την ιδιωτική εταιρεία KPMG, για λογαριασμό των τεσσάρων (4) διεθνών καπνοβιομηχανιών Philip Morris International (P.M.I.), Japan Tobacco International (J.T.I.), British American Tobacco (B.A.T.) και Imperial Tobacco Limited (I.T.L.), η οποία εδράζεται στη μεθοδολογία του λεγόμενου «empty survey packet», ήτοι στη συλλογή, στην περίπτωση της Ελλάδας, περίπου επτά χιλιάδων (7.000) άδειων – πεταμένων πακέτων τσιγάρων από περίπου είκοσι πόλεις, βάσει πληθυσμιακών κριτηρίων, και ανάλυσής τους, στη βάση του κατά πόσο τα εν λόγω πακέτα αγοράστηκαν νόμιμα ή παράνομα.

Στο γεγονός ότι η ίδια η Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσω της OLAF (Office Européen de Lutte Antifraud), η οποία αποτελεί την Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έχει διαπιστώσει ότι αυτή καθαυτή η φύση του παράνομου εμπορίου καπνικών προϊόντων καθιστά ιδιαίτερος δυσχερή, αφενός μεν την εκτίμηση του όγκου - ποσότητας των διακινούμενων λαθραίων καπνικών προϊόντων, αφετέρου δε την αποτίμηση της ετήσιας οικονομικής απώλειας από το παράνομο εμπόριο καπνικών για καθένα εκ των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Γι' αυτό ακριβώς το λόγο η OLAF βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία και ανταλλαγή απόψεων και τεχνογνωσίας με τα κράτη - μέλη, όσον αφορά στην εξεύρεση και καθιέρωση μίας κοινά αποδεκτής και επιστημονικά έγκυρης μεθοδολογίας αποτίμησης του παράνομου εμπορίου καπνικών προϊόντων εν σχέσει με το νόμιμο εμπόριο καπνικών.

Περαιτέρω είναι ευρέως γνωστό και καθολικά αποδεκτό ότι η Ελλάδα, εξαιτίας της γεωγραφικής της θέσης ως η κύρια πύλη εισόδου προς τις χώρες - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποτελεί διαμετακομιστικό «σταθμό» για φορτία λαθραίων καπνικών προϊόντων προερχόμενα από τρίτες χώρες, κυρίως της Ασιατικής και Αφρικανικής Ηπείρου όπως επί παραδείγματι η Κίνα, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, η Αίγυπτος, η Μαλαισία και διάφορες ζώνες ελεύθερου εμπορίου, όπως επί παραδείγματι η κατεχόμενη από τα Τουρκικά στρατεύματα ελεύθερη ζώνη της Αμμοχώστου. Τα φορτία αυτά στην πλειονότητά τους

έχουν ως τελικό προορισμό, δια μέσου της Ελλάδας, τις χώρες της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης, όπου το κόστος αγοράς ενός πακέτου τσιγάρων υπερβαίνει κατά μέσο όρο τα 5,5€. (Αγγλία 8,15€, Γαλλία 6,50€, Γερμανία 6,50€, Σουηδία 5,91€, Ολλανδία 5,29€, Βέλγιο 4,88€, Ιταλία 4,58€ κ.λ.π.).

Σημειώνουμε επίσης, ότι ακόμη και η ολοσχερής πάταξη του λαθρεμπορίου καπνικών προϊόντων, δεν θα είχε ως λογική συνεπαγωγή και την ισόποση ποσοστιαία αύξηση των εσόδων του Ελληνικού Δημοσίου, στα επίπεδα εκείνα που κατά καιρούς βλέπουν το φως της δημοσιότητας και λανθασμένα αναφέρονται ως διαφυγόντα έσοδα, ενώ πρόκειται για αναλογούντες δασμούς και φόρους. Διότι, και ως υπόθεση εργασίας εάν πάρουμε την εξάλειψη του λαθρεμπορίου, οι καταναλωτές παράνομων καπνικών προϊόντων εκτός της βούλησης ή του εξαναγκασμού να στραφούν στο νόμιμο εμπόριο, θα πρέπει να έχουν και την οικονομική δυνατότητα να καταναλώσουν ποσότητα νόμιμων τσιγάρων ίση με την ποσότητα των «cheap whites» ή των παραπονημένων που τώρα καταναλώνουν. Τότε και μόνο τότε, το Ελληνικό Δημόσιο θα εισέπραττε τα ποσά που αναφέρονται ως διαφυγόντα έσοδα και τα οποία για το 2014 θα ξεπερνούσαν τα 410 εκατομμύρια ευρώ.

Η Ελληνική Τελωνειακή Υπηρεσία έχοντας πλήρη επίγνωση του ρόλου και της αποστολής της, στο πλαίσιο πάταξης του λαθρεμπορίου καπνικών προϊόντων, πέραν των διεθνών υποχρεώσεων που έχει επωμιστεί σε θεσμικό και επιχειρησιακό επίπεδο, έχει επίσης προβεί και στις ακόλουθες ενέργειες σε εθνικό επίπεδο:

- Έχει συστήσει και λειτουργούν στα Τελωνεία της χώρας, στο πλαίσιο της καταπολέμησης του λαθρεμπορίου καπνικών προϊόντων βάσει του Π.Δ. 117/2006, τμήματα πληροφοριών, παραπονημένων και δίωξης, τα οποία διεξάγουν καθημερινά ελέγχους, ορισμένα δε και σε 24ώρη βάση. Τα εν λόγω τμήματα ανταλλάσσουν, μέσω της Διεύθυνσης Στρατηγικής Τελωνειακών Ελέγχων και Παραβάσεων, πληροφορίες και συνεργάζονται στενά με τις λοιπές διωκτικές αρχές της χώρας, ήτοι Ελεγκτικές Υπηρεσίες Τελωνείων (Ε.Λ.Υ.Τ.), Υπηρεσία Ερευνών και Διασφάλισης Δημοσίων Εσόδων (Υ.Ε.Δ.Δ.Ε.), Λιμενικό Σώμα και Αστυνομία, με γνώμονα αφενός μεν την προάσπιση των δημοσιονομικών συμφερόντων της χώρας, αφετέρου δε την προστασία της δημόσιας υγείας και του υγιούς ανταγωνισμού.

- Στο πλαίσιο των ετήσιων στόχων που τίθενται στις Τελωνειακές Αρχές της χώρας, αλλά και της συνεχούς προσπάθειας για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου καπνικών προϊόντων, η Τελωνειακή Υπηρεσία καταρτίζει ετήσιο πρόγραμμα στοχευμένων τελωνειακών ελέγχων, το οποίο αποστέλλεται και υλοποιείται από όλα τα Τελωνεία.

- Συνεργάζεται με τις ελληνικές καπνοβιομηχανίες, καθώς με τα εγχώρια παραρτήματα των τεσσάρων διεθνών καπνοβιομηχανιών (Phillip Morris International, Japan Tobacco International, British American Tobacco & Imperial Tobacco Limited), όσον αφορά στην ανταλλαγή πληροφοριών σχετιζόμενων με το λαθρεμπόριο καπνικών προϊόντων, καθώς και τον έλεγχο της γνησιότητας ή παραποίησης των κατασχεθέντων καπνικών προϊόντων τους.

- Στηρίζει τις πάσης φύσεως ενέργειες των καπνοβιομηχανιών, όπως οι διάφορες πρόσφατες καμπάνιες της καπνοβιομηχανίας Παπαστράτος ΑΒΕΣ (θυγατρική εταιρεία της Philip Morris International), αναφορικά με την ευαισθητοποίηση των καταναλωτών για τις επιβλαβείς, για την υγεία τους συνέπειες, που συνεπάγεται η κατανάλωση παραπονημένων καπνικών προϊόντων.

Ως φυσική απόρροια και απόδειξη της αποτελεσματικότητας όλων των ανωτέρω ενεργειών αποτελεί η κατά 18% περίπου αύξηση των υποθέσεων κατάσχεσης καπνικών προϊόντων μεταξύ του έτους 2014 και του έτους 2015, καθώς και η κατά 48% περίπου αύξηση των κατασχεθεισών ποσοτήτων μεταξύ των δύο ετών.

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΤΡΥΦΩΝ Ζ. ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ**

Ακριβές αντίγραφο
Ο Προϊστάμενος του Αυτοτελούς
Γραφείου Γραμματείας και Αρχείου

ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφ. Υπουργού
2. Γραφ. Αν.Υπουργού
3. Γραφ. Γεν. Γραμματέα Δημ.Εσόδων
4. Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου